

Képesítő vizsga feltételei és tartalma

a PROGRAMKÖVETELMÉNY képesítő vizsgára vonatkozó kivonata

04165018 számú Becsüs szakképesítésre

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

2.1 Megnevezése: Becsüs

2.2 Ágazat megnevezése: Kereskedelem

2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0416 Nagy- és kiskereskedelem

11. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Értéktárgyak (ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározásához és kereskedelméhez szükséges ismeretek

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Az írásbeli feladat minimum 100, maximum 120 feladatból áll, és az alábbi témakörök tanulási eredményeit méri:

11.2. 2.1

Művészettörténeti korok és főbb stílusjegyeik

A bútortörténeti stílusok, a különböző korokra jellemző bútorfajták

A bútorkészítéshez felhasznált fafajták

A különböző korok bútorkészítési technikái, a bútor felületdíszítési típusai, szakkifejezések

A bútorok készítésével foglalkozó műhelyek, mesterek, jellemző stílusjegye

A bútorok kiegészítése, átalakítása, restaurálása

Az ergonómia szerepe a lakáskultúra változásában

A különböző országokra és korokra jellemző szőnyegfajták (Anatólia, Kaukázus, Irán, Türkmen, Kína, Pakisztán, Afgán, India, Európa)

A szőnyegkészítés anyagai, színezési módok (természetes és mesterségek színezékek és felismerésük)

A szőnyegkészítés eszközei, technikái

Szőnyegekkel, kárpitokkal kapcsolatos szakkifejezések

A szőnyegek készítésével foglalkozó műhelyek, mesterek, jellemző stílusjegyek

A szőnyegek vizsgálatának szempontjai

A szőnyegek értékét befolyásoló tényezők, a szőnyeghibák

Másolás, utánérzés, szőnyeghamisítás

A különféle bútorok és szőnyegek becsértékének meghatározása

11.2.2.2

Ékszerek, dísz tárgyak az egyes művészettörténeti korokban

Ékszer és dísz tárgy típusok jellemzői

Készítési és díszítő technikák

Liturgikus rendeltetésű ötvöstárgyak

Általános drágakő tudomány: szakkifejezések, fizikai tulajdonságok, csiszolási formák

A gyémánt tulajdonságai, minősítése a 4C alapján, összetévesztési lehetőségei

A fontosabb színes drágakövek jellemzői

Szintetikus kövek, műtermékek, utánzatok tulajdonságai

Drágakő-vizsgálati eszközök, műszerek, módszerek

Nemesfémek fajtái, ötvözetei, jellemzői, ötvözetszámítás

Nemesfém-vizsgálati módszerek

Nemesfémek hitelesítése, a fémjelzés története

Ékszer- és fémjel-hamisítások módszerei, felismerésük lehetőségei

Az ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek becsértékének meghatározása Az ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek kereskedelmének sajátosságai

11.2.2.3

Az egyetemes és a magyar festészet korszakai, fejlődéstörténete, a kiemelkedő mesterek és alkotásaik

Az egyes festészeti irányzatokat meghatározó festőiskolák, műhelyek, azok legismertebb mesterei és alkotásaik

A festészeti műfajok az ábrázolás technikai eszközei

Festészeti technikák

Grafikák anyagai, különféle tintafajták

Száraz grafikai technikák

Sokszorosítási eljárások és jellegzetességeik

A mesterek jelzései, szignatúrái

Másolás, utánérzés, festményhamisítás, grafikai hamisítványok

A különféle festmények és grafikák becsértékének meghatározása

11.2.2.4

Az üvegművészet története, fejlődése

Az üvegyártás alapanyagai, díszítő technikái

Az üvegyártás központjai, mesterei

A kerámia-porcelán készítés története, fejlődése

A kerámia-porcelán készítés alapanyagai, díszítő technikái

A kerámia-porcelán jegyek és azonosításuk módszerei

Az ötvösművesség kialakulása, fejlődése

Ötvös technikák és díszítő eljárások

Nemesfémötvözetek, ötvösjegyek, fémjelek, ónjegyek

A fegyverek történeti fejlődése, fajtái, díszítő technikái

A keleti régiségek fajtái, jellemző díszítési technikái

Órák, mechanikus óraszerkezetek fajtái

Az ikonok szerepe, az ikonfestés technikái

Az ikonfestészet egyes központjai körül kialakult iskolák jellegzetességei

Egyszerűbb vizsgálati módszerek

Műtárgyhamisítványok, javítások, átalakítások

A különféle műtárgyak becsértékének meghatározása

11.2.2.5

Bevezetés a numizmatikába (alapfogalmak, pénzrendszerek áttekintése, szakirodalom, pénzverési technikák)

Klasszikus és hellenisztikus görög, kelta, köztársaságkori pénzverés

Kora császárkori pénzverés

Késő császárkori pénzverés

Koloniális pénzverés

Középkor – Magyarország és külföld (A középkori pénzverés kezdete,

Árpádkor/dénár- periódus, késő középkor/garas-periódus, 6–16. század)

Habsburg-kori Magyarország és külföld (Magyar Királyság/Erdélyi

Fejedelemség/tallér-periódus, 16–18. század) XIX.

és XX. századi Magyarország és külföld:

Érmek tartásfoka, nemzetközi standardok, osztályozás

Pénzérmék meghatározása (korszak, típus, tartásfok, ritkaság)

Pénzérmék értékelése (aukciós és éremkatalogusok használata, értékelési standardok itthon és külföldön)

Pénzérmék átvétele, leírása, éremhatározás

Numizmatikai tárgyak (papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények)

leírása, meghatározása katalogizálása

Ötvösségtörténet, ötvösművesség kialakulása, fejlődése

Ötvös technikák és díszítő eljárások

Nemesfémötvözetek, ötvösjegyek, fémjelek, ónjegyek

Érmek, pénzérmék, numizmatikai tárgyak egyszerűbb vizsgálati módszerei
Numizmatikai hamisítványok, javítások, átalakítások

Utánveret, másolat, utánzat

A különféle érmek, pénzérmék, numizmatikai tárgyak becsértékének meghatározása

11.2.2.6

Műtárgyak kereskedelmének sajátosságai

Kommunikáció a felvevőhelyen

Biztonsági, vagyonsvédelmi előírások

Műtárgyvédelem, védett műtárgyak

Vállalkozási formák

Fogyasztóvédelem a kereskedelemben

A zálog fogalma, a zálog típusai, zálogtevékenység

Készpénzes felvásárlás, bizományosi konstrukció, aukciós tevékenység
A fogyasztói ár, készpénzes felvásárlási ár, a bizományi átvételi ár, az aukciós kikiáltási ár, és a zálogkölcsön összegének kialakítása

Baleset-, munka-, tűz-, áru- és vagyonsvédelem a kereskedelmi/zálog egységekben

Az alábbi feladattípusok közül legalább 4 jelenjen meg a feladatlapon:

- Esettanulmány értelmezése: a megadott szempontok szerint, a feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre.
- Számítási feladat: a megadott adatok alapján egyszerű számításokat kell elvégezni.
- Feleletválasztás: legalább három megadott válasz közül kell megjelölni a helyes választ.
- Párosítás: képeket és meghatározásokat kell párosítani.
- Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis.
- Sorrendbe rendezés: pl.: stílusok, fémjelek, drágakő keménységi fokozatok.

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 40 %

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés a javítási-értékelési útmutató alapján történik. Az egyes kérdésekre, feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során részpont adható, de az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Ha a feladatnál többféle megoldás is lehetséges, akkor a javítási-értékelési útmutatóban közölt eljárástól eltérő megoldások is lehetnek teljes értékűek.

Az értékelés százalékos formában történik.

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Értéktárgyak (ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározása, értékbecslése, felvásárlása/átvétele

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A projektfeladat hat gyakorlati feladatból és két választott vizsgatárgy meghatározásának szóbeli bemutatásából áll az alábbiak szerint:

1. vizsgarész: 10 db tárgy (ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek) meghatározása, értékbecslése.
2. vizsgarész: 10 db tárgy (festmények, grafikák) meghatározása, értékbecslése.
3. vizsgarész: 10 db tárgy (bútorok, szőnyegek) meghatározása, értékbecslése.
4. vizsgarész: 10 db tárgy (üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok) meghatározása, értékbecslése.
5. vizsgarész: 10 db tárgy (érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározása, értékbecslése.
6. vizsgarész: 4 db meghatározott vizsgatárgy (ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) felvásárlása/átvétele a vizsgázó által húzott feladatban meghatározott konstrukcióban, a megfelelő bizonylat felhasználásával.
7. vizsgarész: 2 db, vizsgabizottság által választott vizsgatárgy (ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározásának és értékbecslésének szóbeli bemutatása, a tárggyal kapcsolatos szakmai beszélgetés lefolytatása a vizsgáztatóval.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 500 perc, amiből az első, második, harmadik, negyedik és ötödik vizsgarész összesen 450 perc, a hatodik 30 perc, a hetedik vizsgarész 20 perc.

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 60 %

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

11.3.5.1 Az ékszerek és dísz tárgyak vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: szakmai megnevezés, anyag, finomság, kő (amennyiben van benne), korstílus, készítés helye, készítés technikája, megjegyzés (jelzések, állapot), bruttó tömeg, becsérték.

A drágakövek vizsgálatakor a vizsgázók egy drágakő-vizsgálati jegyzőkönyvet töltenek ki, amiben a következő adatokat kell rögzíteni: azonosító adatok; polarizskópos vizsgálat adatai; refraktométeres mérés adatai; mikroszkópos vizsgálat adatai; lumineszcencia; sűrűség; egyéb jellemzők; a vizsgálat eredménye; minősítés; becsérték. Csak azon mérési adatok feltüntetése szükséges, amik feltétlenül szükségesek a kő beazonosításához és meghatározásához.

11.3.5.2 A festmények és grafikák vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: festmény, grafika készítője, címe; készítés technikája, felhasznált anyag; jelzés; megjegyzés (állapot stb.); becsértéke.

11.3.5.3 A bútorok és szőnyegek vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: tárgy megnevezése; anyaga, készítés technikái; díszítési technikái, stílusa, kora; állapota, hibái, hiányosságai; becsértéke.

11.3.5.4 A műtárgyak vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: tárgy megnevezése, leírása; anyaga; kora, jelzése; mérete, sérülése; megjegyzés (tömeg, javítás stb.); becsértéke.

11.3.5.5 A numizmatikai tárgyak vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: tárgy megnevezése, leírása; anyaga; kora, jelzése; mérete, sérülése; megjegyzés (tömeg, javítás stb.); becsértéke.

A feladatlapok és a vizsgálati jegyzőkönyv értékelése a javítási-értékelési útmutató alapján történik. Az egyes szempontok és vizsgálati eredmények leírására vonatkozó pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

Az értékelés százalékos formában történik.

Projektfeladat	Értékelés
1. vizsgarész	14%
2. vizsgarész	14%
3. vizsgarész	14%
4. vizsgarész	14%
5. vizsgarész	14%
6. vizsgarész	10%
7. vizsgarész	20%

A NAH által NAH-12-0044/2022 számon akkreditált vizsgaközpont (személytanúsító szervezet).

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A vizsgabizottságban legalább két olyan személynek lennie kell, akik rendelkeznek valamilyen szakirányú becsüsi végzettséggel, vagy szakirányú felsőfokú végzettséggel.

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

arany ékszerek, ezüst ékszerek, hamis ékszerek, ezüst dísz tárgyak, alpakka dísz tárgyak
gyémántok, színes drágakövek, szintetikus kövek, műtermékek, utánzatok
festmények, grafikák és hamisítványok
bútorok, szőnyegek és hamisítványok
műtárgyak (üvegek, kerámiák-porcelánok, dísz tárgyak, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok) és hamisítványok
érmek, pénzérmék, numizmatikai tárgyak és hamisítványok (utánveretek, másolatok, utánzatok)
katalógusok, jegykönyvek (kerámia-porcelán jegyek, ötvösjegyek, fémjelek, ónjegyek), szignótárcák, aukciós- és éremkatalógusok
gyémánttesztetek
nappali fény lámpák
karátkések
hakák
Leveridge-gauge
karátmérleg
számológép
kézi nagyítók
nagyítók
UV- A/C lámpa
mérleg két tizedes pontosságú
hosszúsági mérőeszköz
összehasonlító kóroszat
polarizskópok
refraktométerek
drágakő-mikroszkópok
UV-lámpa: rövid, hosszú hullámhosszú
reflektométer

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

A gyakorlati vizsgatevékenységen belül az 1-5 vizsgarészek teljesítése alól felmentés adható abban az esetben, ha a vizsgázó rendelkezik az adott tárgykörben becsüs (bútor – szőnyeg, ékszer, festmény, műtárgy, numizmatikai,) szakképesítéssel. Felmentés esetén az adott vizsgarész 14%-kal kerül beszámításra a projektfeladat értékelésébe.

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

Az írásbeli vizsga megszervezhető számítógépes online környezetben. A vizsgán számológép használható.

A projektfeladat megoldásához a vizsgázó saját jegyzetei, táblázatai, katalógusai, vizsgáló és mérőeszközei, valamint számológépe, telefonja használható.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -